

opazi, da je vstopil Jenko, bled, ubit. Vidi le začudena lica svojih drugov. Besno mu raste beseda.) Pesnik, velite, da je. Da trpi. Smešno. Ali je pevec voditelj svojega naroda, ali ni? In če je, ali naj bo vodnik bolan, slab in otročji? Hvala lepa za take vodje, za take čemerne Jobe na gnoju ...

M a n d e l e (burno). Tine. Umolkni.

J e n k o (omahne med drugove). Naj govori. Resnico govori. (Sede.)

Z a r n i k (se zmede v zadregi). Non c'è torto che scusi un tradimento.

E r j a v e c (Jenku). Ali ti je slabo, Simon?

J e n k o (trpko). Pil sem.

Z a r n i k (oživi). Duša! Lumpal vso noč?

J e n k o. On je hotel. Ni pustil, da bi šel. Plačeval je do zadnjega beliča.

M a n d e l e. Kdo pa, Simon?

J e n k o. Zarnika vprašaj, on ga pozna.

M a n d e l e. Vaclav, Bril?

J e n k o (trpko). Der vaclavsche Hektiker. (Plane divje.) Ampak jaz sem nedolžen. Jaz nisem kriv. Ali sem mu jaz prevzel Matildo? Mar mi je baba. A on vso božjo noč le o njej in moji pesmi. In plačuje za vino, se opravičuje, laska, se poslovi, stopi na cesto ... (Utihne.)

Z a r n i k (drugovom). Ali ga umete?

J e n k o. In den baldigen Tod, mu je rekel. Ali je to prav? In četudi je vedel, tega naj ne bi bil dejal. (Sklone glavo.)

Z a r n i k. Šmonca! (Trdo.) Kakšna šleva pa si! Povej žel! Kaj je z Brilom?

J e n k o (zmedeno). Kaj? Praviš, da je namenjeno? Lažeš se. Ni namenjeno. On je hotel s a m tako.

Z a r n i k. Vrag naj ga razume. (Se okrene, da bi šel.)

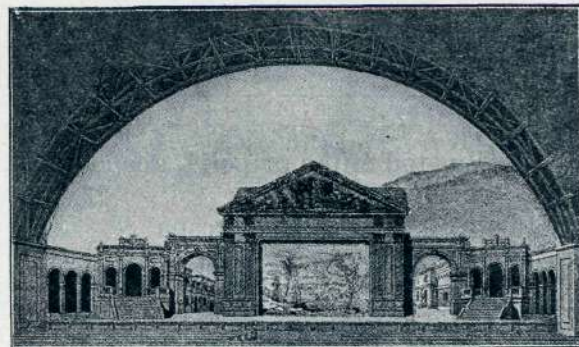
J e n k o (se najde). Prijatelji! Kri je bruhnil. Tovariš Bril je umrl. (Se zgrudi.)

M a r t i n (se je predramil, plane). Kaj pa je, kaj, kaj?

Z a r n i k (trpko). Gospod častni sočlen. Vajevecev ni več. (Poldanski zvonovi. Zastor.)

* * *

In osem stopinj srednje toplote. Trta bi utegnila zoriti grozdje. Zvezde bi sijale in zahajale šele z jutranjico v zori mladega dne. Tako pa gasnejo v meglah, v visoki polnoči, ki ne ve za zvonove visokega poldne ...

OBERAMMERGAU, SCENA.

BAĀLADA O GOSPODU JOŠTU.

IVAN ROBIDA.

Odkod tako naglo in kam, gospod Jošt?

Od Vitovca jezdim domov.

In v takem deževju in v meglah noči,
gospod Jošt?

Pri Vitovcu bil sem v gosteh.

Kdor bil je v gosteh, ima časa dovolj,
a Vam se mudi, gospod Jošt?

Tri dolge noči sem pil in igral —

Pa pili, igrali noči bi še več, gospod Jošt!

Treh bilo dovolj je, da v njih zavadjal
svoj grad sem in mlado gospo, ohjó!

O kaj ste storili, gospod Jošt?

In jašete pónjo, sedaj, gospod Jošt?

Da, pónjo! a jašem jo sebi otet,
čez gor in dolí jo ponesem devet,
hojó!

Pa Vaša mlada, lepa gospa
ves čas Vas čakala je sama doma,
gospod Jošt?

Na gradu je tudi vrtnar še mlad.

Kaj dela ta mladi vrtnar, gospod Jošt?
Al žvižga, al poje, al rože sadi,
gospod Jošt?

Rožam zaliva in čuva grad.

In mlado gospo, gospod Jošt?
Ta mladi vrtnar? Gospod Jošt?

Če pot Vas tod mimo pripeljá, gospod Jošt,
pa poveste mordà;
da imela je mlada, lepa gospa
ha! ha!
vse plahe oči — — —
in da tisti mladi vrtnar,
ha! ha!
rože sadi,
rdeče kot rdeča njegova je kri! ha! ha!
gospod Jošt.

In sredi rož, teh rdečih rož
belo-bela smrt stoji.

RAZPROŽAJOČI SE VALOVI.

MIRAN JARC.

Novemu mestu.

1.

»Danes si pa stopil z levo nogo v jutro,
Danijel!«

»Ne v jutro, ampak v mrak, v noč, v
môro sem stopil, vidiš, to je ... za to ...
za to ...«

»Premalo si se vživel v Horacija, Dani-
jel, kajti carpe diem, Danijel, sicer te
bodo levi raztrgali ...«

Danijel Bohorič pa je molčal in se po-
igraval z vrbovko po rečni vodi. Motril je
vedno širše kolobarje valov, ki so se iz-
gubljali k drugemu bregu.

Na grmiču se je pozibavala ptica, ki je v
velikem loku zdrsnila raz vejo preko gla-
dine v goščo, vso rožnato od zahajajočega
solncea.

»Vidiš ptico, ki leta nad bregovi? Čuješ
rožnato pesem umirajočega dneva? O, Hi-
larij, ničesar ne vidiš in ne slišiš, ker ti
šumi po ušesih vedno le odmev profesor-
jevih besed v šolski sobi ...« je osmošolec
Danijel glasno pomislil in se v svojega
tovariša ozrl šele, ko mu je ta odvrnil:
»Da, odmeva mi ... profesorjeve besede
mi odmevajo ... Horacij, integrali ...
Platon in hiperbole ... jutri, jutri je
izpit ... Zarjo pa naj občudujejo ljudje,
ki so že nekaj ...«

»Ljudje, ki so že nekaj? Kaj? Ali midva
morda nisva že nekaj? Vrag vzemi tvoje
ljudi in tebe, Hilarij Jerman.«

»... potrpljenje, potrpljenje, Danijel,« se
je Hilarij spet nasmehnil, toda, ko je
uvidel, da se je Danijel zmračil, je pri-
stavil: »Saj me ne razumeš, sicer pa ...
levi te raztrgajo ...«

»No, tebe pač ne bodo nikoli,« je Boho-
rič odvrnil in se samoljubno nasmehnil,
»kajti ti si Hilarij!«

»Dobro si povedal, naj bo. Zdaj pa pojdiva
pod ,zarjo petrolejke', kajti jutri ...«

»Pojdi, jaz ostanem tu ...«

Danijel je trdovratno vztrajal in Hilarij
je odšel proti mestu nazaj.

In bilo je spet tiho. Le od časa do časa
so se zganili listi na vrbah. Zavele so
večerne sapice.

Ko se je Danijel uveril, da je nadležni
tovariš že zdavnaj izginil za hišami ma-
lega mesta, je tudi on vstal in šel ob
bregu po visoki travi proti mlinu. Pri
jezu je sameval čoln ... Nad mlinom je
viselo strmo pobočje, gosto zarastlo z
robidami, koprivami in osatjo, a Danijel
se ni menil za neprijazno pot. V njem je
zamolklo ihtelo in hotel bi trnja, da bi
mu prebodlo kot môra težeč plašč brez-
besednosti. Šele na vrhu je obstal. Glo-
boko spodaj se je plazila zelena, skriv-
nostno vase zamišljena reka. Godba nje-
nega pritajenega valovanja je pregrinjala
s čudežnim soglasjem na bregu počivajoče
mestece, ki je sličilo težki misli, o kateri
ne veš, ali je prikrita boleost ali pa slutnja
še nezapete pesmi. Iz zgoščajoče se dre-
mavice tihih hiš se je v ostrih črtah
dvigal le izrazit gotski zvonik, nad čigar
vrhom je zasijala prva zvezda ...

»Čisto kakor v pesmi,« je pomislil Da-
nijel, ki je prisluškoval rahlemu šumenju
temne vode ... kakor v pesmi:

Tiha in nema
se vije krog mesta
in ga objema
kot ljubica zvesta ...

Toda tu še Kette nima miru ..., tu v
ozračju integralov in hiperbol ...«

Mimo je prišel profesor matematike, ki
se mu je Bohorič ponižno plaho odkril in
se svoje prihuljenosti sramoval še potem,
ko je njegovega učenika že skrilo smre-
čevje na ovinku.

Danijel je stopil na cesto. Pollašal se ga
je vedno večji nemir. Šel je, šel, pa zopet